ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 186 (6115)
СЕНТЯБРИИН
15
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ИЗБАЧ

Коммунизмын илалта түгэс за...ар мандан хүгжэжэ байгаа манай агууехэ социалистическэ орон ...болол ажахы, эрдэм ухаан ба ...сёл культурын талаар гайхамшагта ехэ илалтануудые түйлажа байна.

Манай бүхы илалтануудые большевистскэ партиин сэсэн мэргэн ударидалга хангана. Мүнөө колхозно таряашад үндэр баян ургаса саг соонь хуряахын, гүрэндөө элбэг ехээр таряа тушаахын, малажалаа улам хүгжөөхын, Эхэ ороноо үшөө хүсэтэй, үшөө бата бэхи болгохын түлөө героическаар тэмсэнэд. Тиихэтээ хамта оронойнгоо наукын, литературын, искусствын түйлалтануудые гүнзэгыгөөр мэдэхээ, юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхээ оролдонод. Советскэ деревниин культура үдэр бүри ургана.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлжэ, тэдэнэй политическэ ба культурна хэмжээе үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ, эдэбхи хэшээлыень урда урданайхиһаа ехээр бадаруулха гээшэ манай илалта түгэс хүгжэлтын эрилтэ, тэрэнэй хуули ёһон мүн.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайжаруулжа, ажалша зоной улам ургажа байгаа культурна эрилтые хүсэдөөр хангаха гээшэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, тэрэ тоодо уншалгын байшангуудай дайшалхы зорилго болоно.

Уншалгын байшангууд ба избачуудай урда тон ехэ зорилгонууд табигдадаг. Бидэнэр бүхы хүдэлмэришэдые ба бүхы таряашадые культурна ба эрдэм һургуулитай болгохые хүсэнэбди, энээние бидэнэр хэзээшье түйлахабди гэһэн сталинска заабарие бэелүүлгэдэ уншалгын байшангууд гол һуурина...удай нэгыень эзэлһэншье, эзэлһэшье, эзэлхэшье байна. Лекци, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ, хэблэл ном тарааха ба уншуулха, наглядна агитаци үргэнөөр эрхилхэ, эрдэм ухаанай үндэһэнүүдтэй ажалшадые танилсуулха, кружогуудые хүдэлмэрилүүлхэ, уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэрие үргэдхэхэ, түрүү дүй дуршалые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтын олон янзын хүдэлмэринүүдые уншалгын байшангууд колхозно таряашадай дунда үдэр бүри ябуулха уялгатай.

Эдэ харюусалгатай аад, хүндэтэй, һонирхолтой хүдэлмэринүүдые идейнэ ба политическэ үндэр хэмжээндэ ябуулалга избачһаа тон ехээр дулдыдана. Хаана зорилго түгэс, идейнэ гүнзэгы удхатай соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданаб, тэндэл амжалтанууд хэзээдэ түйлагдадаг гэжэ манай избачууд һайнаар ойлгон мэдэрхэ ёһотой.

Ажалшадай дунда культурна хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулжа, өөһэдынгөө хүндэтэ уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлдэг түрүү избачууд манай республика соо олон. Иволгын аймагай Оронгын уншалгын байшангай эрхилэгшэ нүхэр Арьяин, Кударын аймагай Тамирска уншалгын байшангай эрхилэгшэ нүхэр Бурлаков ба бусад олон избачууд уншалгын байшангуудай урда байһан зорилгонуудые зүбөөр ойлгожо, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэринүүдые нилээд ехэ далайсатайгаар ябуулна.

Ном тарааха хэрэгтэ Жамсаран Арьяинай гаргаһан үүсхэл аша үрээ мүнөө харуулжа байна. Хэдэн олон колхознигууд уранһайханай, хүдөө ажахын литературануудые уншаад, шэнэ шэнэ номуудта захил хэнэ. Тиихэдэ политическэ ба научна литература угаа ехээр эригдэдэг болоо. Тамирска уншалгын байшан уранһайханай самодеятельностиие хүгжөөхэ ехэхэн хүдэлмэри хэдэг байна. Тэндэхи дуушад, хүгжэмшэдэй олонхинь суута малшад, таряашад юм. Энэ хадаа тус уншалгын байшангай зүгһөө арад зонтойгоо нигта холбоотой байһание дахин батална. Эдэ мэтын баримтанууд Кабанскын, Тарбагатайн, Хэжэнгын ба бусад аймагуудта бии.

Гэхэтэй хамта, зарим уншалгын байшангууд ба избачуудай хүдэлмэридэ угаа олон дутуу дунда зүйлнүүд байһаар. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Хандагайн уншалгын байшангай (избач нүхэр Монич), Ториин аймагай Дээдэ Бургалтайн сомоной уншалгын байшангай (избач нүхэр Баинов) хүдэлмэринь ажалшадай духовно эрилтэнүүдые хүсэд хангажа шаданагүй. Избач нүхэр Баинов колхознигуудай дунда орожо ажаллаха дүүрэн арга боломжотой байбашье, үдэр бүхэндэ гэртээ хэбтэжэ байдаг гэжэ манай селькор мэдээсэнэ. «Улаан-Бургалтай» колхозой полевой станууд ба малажалай фермэнүүд дээгүүр хэдэн удаан саг соо лекци, элидхэл, информацинууд хэгдэнэгүй, дайшалхы хуудаһан гаргагданагүй. Хандагайн уншалгын байшан мүн лэ иимэрхүү байдалтай. Тэндэхи ажалшад шэнэ газетэ журналнуудые уншаха гэхэдэнь заримдаа газетэнүүд, заримдаа нүхэр Монич бэеэрээ үгы байдаг.

Гансахан эдэ баримтанууд хадаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг избачууд колхозно таряашадай наука тээшэ, культура тээшэ эрмэлзэлгэдэ туһалдаггүй, һаад хэдэг гэжэ батална. Эгээл тиимэһээнь зарим нютагуудта лекционно пропаганда, агрономическа ба зоотехническэ эрдэм дэлгэрүүлгэ, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэри ехэхэн дутагдалтай гү, али оройдоо ябуулагдадаггүй байха юм.

Бии байһан дутагдалнуудаа усадхажа, культурна хүдэлмэринүүдые үргэн далайсатай болгохо гээшэ избачуудай мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго мүн. Уншалгын байшангууд—культурно-гэгээрэлэй гүрэнэй эмхи зургаанууд мүн. Избач хадаа культурна фронтын түрүү зэргэдэ ябалсадаг, гүрэнэй шухала кадр мүн. Тиимэһээ, тэдэнэй бүхы хүдэлмэрие партийно-советскэ органууд саг үргэлжэ шалгажа байха, тэдэндэ туһалха зэргэтэй. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгые эрхилхэ Управлени уншалгын байшангуудые заримдаа ондоо ведомстводэ хамаатай шэнгеэр тоолодог. Уншалгын байшангуудые типовой гэр байрануудтай, ажал хүдэлмэриин тодорхой дүримтэй болгохо тушаа тус Управлени бодомжолхо ёһотой. Гадна, избачуудые бэлэдхэхэ, шадабариень дээшэлүүлхэ ехэхэн хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй.

Социализмһаа коммунизмда дамжан орожо байгаа мүнөөнэй сагта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин удхань хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ болонхой. Энээние һайтар ойлгодог избачууд хүдөөгэй интеллигенцитэй нигта холбоо байгуулна. Манай агууехэ Ленин—Сталинай парти болбол идейно-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие улам улам һайжаруулха хэрэгтэ тон ехэ анхарал табижа, манай культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдые шэнэ шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулна.

Уншалгын байшангууд, избачууд өөһэдынгөө урда байһан ехэ ба хүндэтэй зорилгонуудые бүри гүнзэгыгөөр ойлгожо, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ арюун һайхан хэрэгтэ бүхы хүсэеэ үгэжэ, Эхэ оронойнгоо саашадаа һүр жабхалантайгаар һалбаран бадархын түлөө улам шангаар тэмсэхэ уялгатай.

Колхоздо агропропагандын үдэр

СТАЛИНО. (ТАСС). Сталинска селекционно станциин коллектив угаа үнэтэй үүсхэл гаргаба. Тэрэ хадаа Артемовскэ районой Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо агротехническэ пропагандын үдэр эмхидхээ. Станциин директор нүхэр Мандзюк түрүүтэй научна сотруднигууд уридшалан колхозой хүдэлмэритэй танилсаһан ба ургасые дээшэлүүлхын тула ойрын үедэ ...ар агротехническэ хэмжээябуулгануудые бэелүүлхэ асуудал шэнжэлһэн байна.

Агропропагандын үдэртэ эдэ бүхы арганууд бригадануудта, удаа тээнь колхозой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Колхозой правлени агрономическа ба зоотехническэ пропагандын үдэрые һарадаа хоёр дахин эмхидхэхэ гэжэ шиидэбэ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА*

Армянска ССР-эй колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 320 мянган пүүд үлүү ехэ таряан энэ жэлдэ тушаагдаба. Армянска ССР-эй колхозууд 1950 ондо намарай культурануудай тарилгын талмайн 30 мянган гектараар үргэдхэгдэхые хараадаа абажа, намарай ба хабарай тарилгада гүйсэд хүрэхэ үрһэ хааба.

Машинно-тракторна станциин хүдэлмэриин түлөө натуро-түлбэриин тоосоогоор гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Арменийн КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь АРУТИНОВ.
Армянска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ КАРАПЕТЯН.
Бэлэдхэлэй Министерствын Армянска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ САРУХАНЯН.
Армянска ССР-эй хүдөө ажахын Министр КАЗАРЯН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА*

Эстонско ССР-эй колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб 104 процент дүүргэгдэе. Мүнөө жэлдэ бэлэдхэгдэһэн таряанай шанарынь үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ нилээд һайн байна.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Республикын колхозууд ба совхозууд 1951 ондо ургаса абаха тарилгын түсэб дүүргэхын тула намарай ба хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаа, колхозууд хадаа колхознигуудайнгаа ажалта үдэрнүүдтэ нилээд ехэ хэмжээтэй ороохо үгэжэ байна.

Республикын колхозууд, колхознигууд ба таряашадай ажахынууд үбһэ, үндэгэ ба ноохо гүрэндэ тушааха уялгануудаа мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Хартаабха, овощьнууд, сахарна свёкло, лён-долгунец, мяха ба һү бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар ба болзорһоонь урид дүүргэхэ, жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө галуур 35 мянган тонноһоо бага бэшэ һү гүрэндөө тушаахын тула бүхы хүсэеэ зорюулхабди гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие Советскэ Эстониин колхозно тосхоной ажалшад найдуулна.

Республикын залуу колхозууд малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна, ниитын ашаг шэмэтэ малай тоо толгойе нилээд ехээр олошоруулаа. Республикын колхозууд малаа тэжээлээр дүүрэн хангаха, малажалай байрануудые бариха ба заһабарилхын тула мүнөө үедэ ехэ хүдэлмэри ябуулна, мүн намарай культуранудай тарилгые дүүргэжэ ба хабарай бүхы культуранудые тариха намарай пар хахалалга ябуулжа байна, энэнь 1951 ондо үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэһэн боложо үгэхэ.

Эстониин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь И. КЭБИН.
Эстонско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. ВЕЙМЕР.
Бэлэдхэлэй Министерствын Эстонско ССР-тэхи Түлөөлэгшын Орлогшо А. КУЛЬЮС.
Эстонско ССР-эй хүдөө ажахын Министр А. ВАХА.

Таряагаа гээнгүйгөөр, хаһа саг соонь хуряаха

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Тельманэй, Дээдэ-Илькын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд таряа хуряалга ба тушаалгые эмхитэйгээр ябуулна. Гэхэ зуура, таряа хуряалга ба тушаалга аймаг дотор юрэнхыдөө һулаар үнгэргэгдэжэ байна.

Комбайнаар таряа хуряаха түсэб оройдоо 50 процент дүүргэгдэнхэй. 1300 үлүүтэй гектар талмай дээрэ жаткаар хадагдаһан тарчан хүсэд һурилэгдөөгүй ба тэрэние сохилго эмхидхэгдээгүй байха юм. Олонхи колхозуудта молотилкануудынь миин байжа байдаг. Олон колхозууд хушалтатай тог үгы дээрэһээ, бороо хурын болоходо, сохилгодо байһан хүдэлмэришэдөө гар үзүүрэй хүдэлмэридэ хэрэглэдэг байха юм.

Аймаг дотор 10 мянга үлүүтэй га орооһото таряан хадагдаагүй, ургаатаяа зандаа айража байна. Дээдэ-Илькын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ ба мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта таряа хадалга ба тушаалга илангаяа ехээр унжагайрна. Онохойн сельсоведэй «Красный опытник» колхоз оройдоо 53 га таряагаа хадаһан байна. Тэрэнь бүхы таряанайнь арбанай нэгэ хуби болохогүй шахуу юм. Мүн бусадшье колхозууд иимэрхүү байдалтай. Аймагай хүтэлбэрилхы органууд таряа хуряалгын ба тушаалгын хүдэлмэрие һайса хүтэлбэрилнэгүй.

Заиграйн колхозууд таряагаа гээнгүйгөөр, хаһа саг соонь хуряажа, гүрэнтэйгөө болзорһоонь урид тоосохо дүүрэн арга боломжотой. Зүгөөр, энэ арга боломжые хэрэглэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ, таряа хуряалга ба тушаалгын хүдэлмэридэ ябагшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөө хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Сэлэнгын аймагай колхозуудта малые үбэлэй байрадань оруулжа харууһалгада бэлэдхэлэй ябаса тухай

1949 ондо Сэлэнгын аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг болбол малые үбэлэй байрадань оруулжа харууһалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые аймагай олонхи колхозуудта тон хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн, тэрээнһээ боложо 1949—1950 онуудай малай үбэлжэлгын үелэ эдэ колхозуудта ниитын мал олоороо тураһан ба гарзалһан байгаа гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ.

Зүгөөр, мүнөөшье жэлдэ Сэлэнгын аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг хадаа колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлэдхэхын тула шухала хэмжээнүүдые абанагүй, нёдондо жэлэйнгээ алдуунуудые дабтажа байна.

Аймагай олон колхозуудта малай адуулга ба намартаа бэлшээжэ таргалуулха ябадал тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энээнһээ боложо мүнөө үедэ олон толгой мал дундаһаа доошо шадалтай ба туранхай байха юм. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ, Куйбышевай нэрэмжэтэ, Сталинай нэрэмжэтэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта малай 15-һаа 50 хүрэтэр процентнь дундаһаа доошо шадалтай ба туранхай байна. Энэ колхозуудтахи бэлшээринүүдынь гүүртэнүүдтэ, отарануудта ба һүрэгүүдтэ даалгагдаагүй, тодорхой ээлжээгүйгөөр хэрэглэгдэнэ, пастугуудаар багашуул хүдэлмэрилнэ.

Аймагай колхозууд ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэхэ хүдэлмэри тон хангалтагүй ябуулжа байна. Сентябриин 1-нэй байдалаар, аймагай колхозууд сабшалангай оройдоол 82,4 процентые сабшаһан, түсэбэй миил 30,4 процент үбһэ һүрилһэн байна. Тэжээлэй силос дараха түсэб оройдоо 25,8 процент ба набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэб юрэдөөл 34,7 процент дүүргэглээ. Зүгөөр, аймгүйсэдкомой ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэд һанаа амар һуунад, үбһэ хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэринүүдэй темпын эрид доошоо ороһон ябадалгай эбсэжэ байнад.

Аймагай олон колхозуудта бэлэдхэгдэһэн тэжээлые үрилтэдэ оруулангүй, бүрин бүтэн байлгаха хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулагданагүй, нюдэ далдалха ба бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй хэмжээ тухай дээгүүр мэдээ үгэхэ баримтанууд гарана. Аймсоведэй гүйсэдком иимэ хараша ябадалтай шанга тэмсэл хэнэгүй, зэмэтэ нюурнуудыень харюусалгада хабаадуулнагүй. Хэдэн колхозуудта силосые муугаар дараһан дээрэһээ тэрэнь гутажа байна.

Аймагай олонхи колхозууд малай байрануудые заһабарилга ба сэбэрлэлгые мүнөө хүрэтэр эхилээгүй байна. Малай шэнэ байрануудые бариха түсэб тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Сентябриин 1-нэй байдалаар, аймагай колхозуудта жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан үхэрэй байрануудай 18,7 процентнь, хониной байрануудай 20 процентнь, гахайн байрануудай 70 процентнь ба шубуунай байрануудай 14,7 процентнь баригдаа. Нэгэшье конюшни баригдаагүй. Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозуудта түсэбөөр хараалагдаһан 18 байрануудай нэгэнииншье баригдаагүй байһаар. Тиихэдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 15 байрануудһаа оройдоо 4-нь, «Большевик» колхоздо 7-һоо гансаа байра баригдаа.

Сэлэнгын аймгүйсэдком болбол малшадай культурно-ажаһуудалай шухала условинуудые байгуулха хэрэгтэ мүн лэ ёһотой анхарал табинагүй. Фермэнүүдтэнь хэрэгтэй тооной хүдэлмэрилэгшэд үгы байна. Фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн бодотоор эмхидхэгдээгүй, түрүү малшадай эрхим арга методүүд нэбтэрүүлэгдэдэггүй байха юм.

Сэлэнгын аймагай колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй иимэ тон хангалтагүй байдал яахадаа тохёолдооб гэхэдэ, аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг болбол ниитын малые бүрин бүтэн байлгаха ба ашаг шэмэтэ ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй ба «Сэлэнгын аймагай колхозуудта малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной майн 12-ой тогтоолой дүүргэлтые хангаха тушаа һаналаа табяагүй байгаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые Сэлэнгын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө гэжэ мэдэрбэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол малай үбэлжэлгэдэ саг болзор соонь ба гүйсэдөөр бэлэдхэхын түлөө, тэрэшэлэн малажалые хүгжөөхэ 1950 оной гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхын түлөө Сэлэнгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаевай харюусалгатай байһан тухайнь шангаар уридшалан һануулаад, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ехэхэн дутагдалнуудые һарын болзор соо усадхаха ябадал хангахыень тэрээнһээ эрибэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол «Республикын колхозуудта 1950—1951 онуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной августын 25-най тогтоолые заатагүй дүүргэхын тулада эрид хэмжээнүүдые абахыень Сэлэнгын аймгүйсэдкомые уялгалба. Тэрээнэй тулада:

малые үбэлэй байрадань оруулжа харууһалгада бэлэдхэлгын байдалые колхоз бүхэндэ сентябриин 20 болотор шалгаха, тиихэдээ малай намарай бэлшэлгын эмхидхэлгэдэ, тэжээл бэлэдхэлэй болон малай шэнэ байрануудые барилгын ба хуушан байрануудыень заһабарилгын түсэбые дүүргэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха. Шалгалтын дүнгүүдые колхозуудай правленинүүдэй үргэн заседанинууд дээрэ, удаань аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ хаража үзэхэ;

энэ оной октябриин 1 хүрэтэр бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө колхоз бүхэнэй дүүргэхын тулада тэжээл бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганудые колхоз бүридэ 5 хоногой болзор соо зохёогоод баталха, колхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ тоогой ба шанарай хойноһоо шанга хиналта тогтоохо, нюдэ далдалагшадые ба тэжээл гутааха ябадал гаргаһан нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха;

малай шэнэ байрануудай барилгые ба хуушан байрануудай заһабарилгые тогтоогдоһон болзор соо дүүргэхын тулада бүхы колхозуудта гурбан хоногой болзор соо барилгын бригаданудые хүсэдөөр бүридүүлхэ;

колхоз бүридэ бэлшээхэ малай гүүртэнүүдые ба отаранудые сентябриин 20 болотор нэмэжэ эмхидхээд, тэдэндэ ногоо һайнтай эрхим бэлшээринүүдые таһалжа үгэхэ, тэрэшэлэн үбшэн малнуудые илгаад, тэдэние эмшэлхэ ябадал эмхидхэхэ;

эгээл ойрын сагта малажалай кадрнуудай составые шэнээр хаража үзөөд, бүхы фермэнүүдые хэрэгтэй тоото колхознигуудаар бүридүүлхэ, тэдэнэргэ культурно-ажаһуудалай бүри һайн условинуудые бии болгохо.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол үбһэ сабшаха ба тэжээлэй силос дараха түсэбөө дүүргэхын тула шухала хэмжээнүүдые абахыень Сэлэнгын аймагай машинно-тракторна станцинуудай директорнүүдтэ эрилтэхэыень БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые ба Министр нүхэр Дубровскийе уялгалба. Малые үбэлэй байрадань оруулжа харууһалгада бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганудые эмхидхэхэ ба бэелүүлхэ ябадалдань томо болгогдоһон колхозуудта бодото туһаламжа хүргэхыень БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые уялгалаа.

ВКП(б)-гэй Хориин айкомой III пленум

Һаяхан ВКП(б)-гэй Хориин айкомой ээлжээтэ III пленум болобо. Пленум дээрэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Маркизов үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай элидхэл хэбэ. Мүн Үдын ба Хориин МТС-үүдэй директорнүүд Кравченко ба Козлов гэгшэд энэ асуудалаар нэмэлтэ элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд хадаа ниитын малажалда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнуудые элирүүлбэ.

Аймаг юрэнхыдөө үбһэ сабшалгаар бараг һайнда тоологдоошье һаа, тэрэнэй гол показатель — үбһэнэй валова суглуулбари тон бага байна. Сентябриин 5-най мэдээгээр, аймагай 17 колхозуудай миил 8-нь үбһэ сабшалгынгаа түсэбые дүүргээ. Гэбэшье, аймагай нэгэшье колхоз валова суглуулгаар түсэбөө дүүргээдүй байна.

«Путь Сталина», «Улаан-Одон», Сталинай (Үдын сельсовет), Ждановай, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд тэжээл бэлэдхэлгээр илангаяа гээгдэжэ ябана. Эдэ колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинууд колхознигуудай хүсые үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ гүйсэд элсүүлжэ шадаагүй. Тус колхозууд үбһэ хуряалгада орой ороһон мүртөө бүхы машинануудаа гүйсэдөөр ашаглаагүй юм.

Шэмэтэ тэжээл-силос даралга муугаар ябана. Аймагай олохон колхозууд силос даралгые хэрэгсээнэгүй. Тиимэ дээрэһээ аймагынь силос даралгынгаа түсэбые оройдоо 66 процент дүүргэһэн байна. Мүн набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын түсэб дүүргэгдээгүй.

Үдын ба Хориин МТС-үүдэй харьяата колхозуудта үбһэ сабшалгын ба силос даралгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Үдын МТС үбһэ сабшалгынгаа түсэбые миил 48,5 процент, силос даралгаар—14,5 процент дүүргээ. Хориин МТС мүн лэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Иимэ байдал хадаа ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ МТС-үүдэй директорнүүдэй ба тэдэнэй парторганизацинуудай хайша хэрэгээр хандаһан ушарһаа болоно. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд колхозуудта шухала туһаламжа багаар үзүүлнэд. Зарим эхин партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэри механизаторнуудай дунда хүсэд дэлгэрүүлжэ шадаагүй байна. Таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын эхилэмсээр малда тэжээл бэлэдхэлгынгээ хүдэлмэрие зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба партийна эхин организацинуудай хайхархаяа болишодогынь ехэ алдуу мүн гэжэ пленум тэмдэглээ.

Дурсагдаһан дутагдалнуудые дары усадхажа, таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын хажуугаар малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри һуларуулангүй ябуулхые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол пленум баталжа абаа.

Залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри һайжаруулха

Аймагай комсомольско организациин хүдэлмэри тухай асуудалые һаяхан партиин Сэлэнгын айкомой ээлжээтэ 3-дахи пленум зүбшэн хэлсээ.

Комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуулые коммунистическэ хүмүүжүүлгээр аймагай комсомольско организациин хүдэлмэри һүүлэй үедэ бага зэргэ һайжараа гэжэ пленум тэмдэглээ. Аймаг дотор комсомолецуудай зэргэнүүд нилээд олошороо. Нёдондо 303 залуушуул комсомолдо абтаһан байгаа һаа, мүнөө жэлэй 9 һарын турша соо 403 хүнүүд ВЛКСМ-эй гэшүүд боложо ороһон байна.

Гэбэшье, залуушуулые коммунистическэ хүмүүжүүлгээр ВЛКСМ-эй XI съездын табиһан зорилгонуудые аймагай комсомольско организаци хүсэд дүүргэжэ шадаагүй байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Үгэ хэлэгшэд ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айкомой ба тэрэнэй бюрогой хүдэлмэриин дутагдалнуудые зүбөөр шүүмжэлээ.

ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айком болбол комсомольско эхин организаци бүхэнөө һайнаар хүтэлбэрилжэ шадаагүй, тэдэнэрэй секретарьнуудта бодото туһаламжа үгэдэггүй байгаа. Иимэһээ, олонхи комсомольско организацинуудай хүдэлмэринь комсомолецууд болон союзнабэшэ залуушуулай хүсэлые ба эрилтые хангаһагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ үсөөхэн тоото комсомолецууд политическэ гэгээрэлдэ хабаадуулагдаһан байна.

Зарим комсомольско организацинууд (Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Большевик» ба бусад колхозуудай дэргэдэхи) эмхидхэлэй талаар һуланууд ба үсөөн гэшүүдтэй, өөһэдынгөө үүргые һайнаар дүүргэдэггүй байха юм.

Партийна хэдэн организацинууд (леспромхозой, Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай) комсомольско организацинуудые һулаар хүтэлбэрилдэг, эдээндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлдэггүй байгаа. Тиихэдэнь, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг ба тэрээниие даагша нүхэр И. В. Еранский комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилхэ өөһэдынгөө гол шухала зорилго эхин партийна организацинуудай ямараар дүүргэдэгые нарин һайнаар хинадаггүй байһыень үгэ хэлэгшэд тон зүб шүүмжэлбэд.

Пленум болбол залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

Мүрысөө иигэжэ эмхидхэдэг юм гү?

«1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ партийна болон советскэ органуудай нангин уялга мүн.

Ургаса хуряалгын ба хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгын энэ харюусалгата үедэ партийна эхин организаци бүхэн колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Иволгын МТС-эй партийна эхин организаци ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон хэрэгсээнэгүй гэжэ хэлэжэ болохогүй. Гэбэшье, энэ партийна организаци ба тэрэнэй партбюро (секретарь нүхэр Юндунов) механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулдаг, социалистическэ мүрысөө бригадануудай ба хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэхэ хэрэгтэ шухала анхарал табидаггүй байна. Жэшээнь, МТС-эй дэргэдэ байдаг № 4 бригадые (бригадирынь коммунист нүхэр Цыдендашиев) абаад үзэе. Тэрэ бригадада хөөрэлдөө ба газетэ уншалга үнгэргэгдэнэгүй. Механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэгдээгүй байха юм. Мүн тэндэ показателиин доска эмхидхээгүй, ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» тон үсөөн гаргагдана. Ажалшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ улаан булан тус бригадада үгы.

Иимэһээ механизаторнуудай ажалайнь журам һуларһан байна. Жэшээнь, үбһэ сабшалга дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторист нүхэр Галсанов хүдэлмэридөө үдэ болоһон хойно гарадаг, үдэртөө тракторна сенокосилкаар 12 гектар үбһэ сабшаха нормотой аад, оройдоо 4—5 гектар сабшадаг юм.

Нүхэр Шмелевой бригадада мүн лэ тиимэ байдал үзэгдэнэ. Тус бригадада ажалай журам һула. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын түлэг үеын ябажа байхада бригадир нүхэр Шмелёв өөрөө неделиһээ үлүү бригададаа ерээгүй.

—Бидэнэр хөөрэлдөө шагнахаһаа байтагай, уншаха шэнэ газетэнүүдгүй байдагбди,—гэжэ механизаторнууд хөөрэнэд.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо гэжэ тоологдодог комбайнова 24 агрегадуудай юрэдөөл хоёрынь уялгануудые абаһан байба. Бэшэ агрегадууд комбайнернуудай мүрысэһэн тухай дуулаашьегүй байгаа.

Социалистическэ мүрысөө иигэжэ эмхидхэдэг юм гү?

Б. Бадмаев.

Модошод лекцинүүдые шагнана

Удын модо урадхуулгын бассейнэй хүдэлмэришэдгэ (Пригороднэ район) июль-август һаранууд соо хамта 35 лекцинүүд ба элидхэлнүүд уншагдаһан байна. Тэдэнэй дунда «Уласхоорондын байдал тухай», «Кореядэхи мүнөө үеын байдал тухай», «Нүхэр Сталин социализмһаа коммунизмда дамжан орохо тухай» гэһэн ба бусад темэтэй лекци, элидхэлнүүд хэгдээ. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүн нүхэр Б. М. Митупов, № 20 һургуулиин директор нүхэр Чебаков ба бусад тус лекцинүүдые уншажа, шагнагшадые ехэ һонирхуулаа.

А. Афанасьев.

ЭДЭБХИТЭЙ ЛЕКТОР

Һүүлэй үедэ лектор нүхэр Ж. Сажинов Курумканай аймагай колхозуудай фермэнүүд дээгүүр бурят хэлэн дээрэ һонирхолтой лекцинүүдые уншаба. Шажанай мэхэ тухай, обоо ба сагаалган тухай, шажан тухай марксизм-ленинизм юу хэлэдэг бэ гэһэн лекцинүүд малшадые илангаяа ехээр һонирхуулба.

Комсомолецууд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэн

Республикын нютагай промышленностиин «Металлоширпотреб» заводой комсомолецууд болон залуушуул политическэ гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай үнгэрэгшэ жэлые амжалтатайгаар дүүргээ һэн.

Нёдондо заводой 30 шахуу комсомолецууд ба залуушуул политкружогто һураа. Тэдэнэр Сталинска Конституциие ба ВЛКСМ-эй Уставые шудалһан байнад. Дүн гаргалгын занятинууд дээрэ кружогто һурагшад барандаа темээ гүнзэгыгөөр ойлгоһоноо харуулһан юм.

Амжалтаараа һанаагаа амарангүй, тэдэнэр зунай туршада һуралсалайнгаа шэнэ жэлдэ эршэмтэйгээр бэлэдхэбэ. Комсомолецууд болон залуушуул хүдэлмэриингөө һүүлдэ ба ээлжээтэ амаралтада байхадаа номуудые уншажа, лекци болон элидхэлнүүдые шагнажа, идейно-политическэ хэмжээгээ улам дээшэлүүлбэ.

Мүн тэдэнэй олонхинь политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэһээ гадна, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын дунда һургуулида һуралсажа, өөһэдынгөө юрэнхы эрдэмые үргэдхэнэ.

Тус кружок заводой культурын байшандахи улаан булан соо хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө тэрэ байрань һайса заһабарилагданхай, һурагшадта шухала хэрэгтэй литература болон харуулан ойлгуулха пособинууд гүйсэд бэлэн болгогдонхой.

— Манай комсомолецууд ба залуушуул политкружогто һуража, коммунистическэ мэдэрэлээ улам дээшэлүүлнэ. 10 гаран залуушуул энэ һарада комсомолдо орохоёо бэлэдхэжэ байна. Тиин, үнгэрэгшэ жэлдэ политкружогто һураһан залуушуул барандаа Ленинскэ комсомолой гэшүүд болохо байна. Һуралсалай шэнэ жэлые билэнэр эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахабди, — гэжэ комсомольско организациин секретарь нүхэр Р. Удракова хөөрэнэ. Тэдэнэр энэ жэлдэ агууехэ Сталинай биографиие шудалха юм.

Б. Цыремпилов.

Комсомольско комитетүүдэй гэшүүдэй семинар

Һаяхан ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй айкомдо, томодхогдоһон колхозуудай комсомольско организацинуудай комитедүүдэй гэшүүдэй нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэгдэбэ. Семинарта 14 хүнүүд хабаадалсаа.

Семинарта хабаадагшад «Комсомольско эхин организацинуудай эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри», «Комсомольско хиналтын постын ба комсомольско группын үүргэ» ба бусад асуудалнуудаар лекцинүүдые шагнажа, тэдэниие зүбшэн хэлсэбэ. Тэрэнэй һүүлдэ семинарта хабаадагшад дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө. Һүүлээрнь «Эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө корейскэ арадай тэмсэл» гэһэн лекциие шагнаһан байна.

Улан-Удэ городто гэр байрын барилга эршэмтэйгээр ябуулагдана. Эндэ нарин дархан И. Курбатов гэгшэ эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ даалгабаряа 240 процент дүүргэдэг ба өөрынгөө ажалай дүршэлдэ залуушуулые һургадаг байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Курбатов залуу дархан А. Данзанов гэгшэдэ гэрэй үүдэ яагаад һуулгаха тухайда заабари үгэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

—КУРУМКАНАЙ АЙМАГТА—

ВОСКРЕСНИК ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

ВКП(б)-гэй айкомой пленумэй тогтоолой ёһоор, Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо воскресник үнгэргэгдэбэ. Аймагай организацинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад воскреснигтэ хабаадажа, 100 гаран тонно үндэр шанартай силос дараа.

1100 КИЛОГРАММ НООҺО ГҮРЭНДЭ ТУШААБА

Дэрээнэй сомондо «Заготживсырьёгой» пункт нээгдэбэ. Тус пункт хадаа августын һүүлэй арбан хоног соо 700 килограмм нооһо суглуулхын орондо 1100 килограмм суглуулжа, гүрэндэ тушааба. Мүн арад зониие элдэб зүйлэй эд бараагаар хангажа байна.

ЖЭШЭЭТЭ АГИТАТОР

Гааргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой таряа хуряалга дээрэ комсомолец Доржо Гулгенов агитатораар табигдаһан юм. Нүхэр Гулгенов большевистскэ дүлэтэ үгэнүүдые арад зондо хүргэхэһөө гадна, жэшээтэ ажалаараа тэдэниие ажалай үндэр бүтээсэ туйлалгада зоригжуулна. Энэ нүхэр үдэр соо 600 боолто боохын орондо 1000 гарые боолдог байна. Энээндэнь таряашад ехэ урмашадаг.

С. Дондупов.

Номуудай полко

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл һүүлэй үдэрнүүдтэ иимэ шэнэ номуудые хэблэн гаргаба:

I. ПОЛИТИЧЕСКЭ ЛИТЕРАТУРА:

И. В. Сталин. «Манай партидахи социал демократическа хэлбэрил тухай үшөө дахин», бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экземпляр.

Бурят-Монголой АССР-эй (хоёрдохи зарлалай) Верховно Соведэй зургаадахи сессиин стенографическа тоосоон. Ород хэлэн дээрэ 2000 ба бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000 экземпляр.

II. ҺУРАЛСАЛАЙ ЛИТЕРАТУРА:

А. В. Покрышкин, Г. И. Фалеев, ба В. В. Краулис. «Физикэ» II-дохи часть. Долоонжэлэй ба дунда һургуулиин 7-дохи классай учебник, бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экземпляр.

Бурят-монгол эхин һургуулиин программа, 1000 экземпляр.

Г. И. Упхонов ба И. В. Баранников. «Ород хэлэн», фонетикэ ба морфологи. Долоонжэлэй ба дунда һургуулиин 5-дахи ба 6-дахи классуудай учебник, 10000 экземпляр.

М. Н. Мангадаев. Бурят-Монгол эхин һургуулиин бэлэдхэлэй класста ород хэлэн дээрэ «Хөөрэлдэхэ урогууд», багшанарта туһаламжа. 1000 экземпляр. Энэ ном хадаа үхибүүдэй бага наһанһаа эхилэн ород хэлэ зүбөөр хэлэжэ һурахада шухала туһаламжа болохо байна.

УРАНҺАЙХАНАЙ ЛИТЕРАТУРА:

А. Шадаев. «Онтохонууд». Энэ ном соо бурят-монгол арадай арбан хоёр онтохонууд согсологдонхой. Һургуулиин бага наһанай үхибүүдтэ зорюулагдана, бурят-монгол хэлэн дээрэ, 4000 экземпляр.

«Байкал» гэжэ уранзохёолой альманахын хоёрдохи ном ород хэлэн дээрэ 5000 экземпляраар хэблэгдэбэ.

Дунда Азиин сүл гобинуудай байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха агууехэ түсэб

СССР-эй хлопководствын Министрын Орлогшо нүхэр А. Н. Аскоченскитэй хөөрэлдөөн

Уһа ехэтэ Аму-Дарья мүрэн Памирһаа Аральска далай хүрэтэр урдадаг. Энэ мүрэн жэл бүри тус далай руу тон ехэ уһа шудхадаг. Теэд, тэрэ уһаниинь ямаршье ашаггүйгөөр ууралтан, агаарта дэгдэжэ байдаг, гэхэ зуура тус мүрэнэй хоёр хажуугаар угаа ехэ сүл гобинууд: баруун эрьеэрнь Кызыл-Кум, зүүн эрьеэрнь Кара-Кум байдаг.

Эртэ урда сагта Аму-Дарья мүрэн ондоо һабаар, Кара-Кум гэдэг сүл гобиин дундуур урдажа гарадаг байһан юм. Тиихэдэ Мургаб ба Теджен гэжэ голнууд — тэрэнэй һалаанууд байгаа. Тэрэ сагта Кара-Кум гэжэ сүл гобиһоо хойшо ондоо уһан бассейн —Саракамышска далай — бии байгаа. Тэрэ хадаа Каспиин далайтай Узбой гэжэ мүрэнөөр холбоотой байба. Бүри урдань Аму-Дарья мүрэн хойто зүг руу дабшажа, Аральска хотогор руу шудхадаг болоод, мүнөөнэй Аральска далай бии болгоо юм. Саракамышска далайнь Аму-Дарьягай уһа абахаяа болихолоороо, байн-байн хатажа, мүнөө сагта 80 метр хүрэтэр гүнзэгы, тон ехэ хонхор газар болошонхой. Узбой мүрэнэй эртэ урда сагай һаба хатаад, мүнөө хүрэтэр байжа байдаг.

Кара-Кум гэжэ сүл гоби хадаа Такыр гэдэг шабарлиг ехэ талмайнуудһаа бүридэнэ. Тэрэ талмайнуудай хоорондо элһэн гүбөөнүүд байдаг, тэдэнэй үндэрынь зарим газартаа хэдэн арбаад метр болоно. Эндэ хаа-яа дайралдадаг худагуудһаа уһа оложо болохо юм, теэд тэрэ уһаниинь дабһатай байдаг ба зунай халуунай үедэ шэргэшэдэг.

Сүл гобидо ургамал хомор. Эндэ тэндэ саксаулай һөөгүүд, губиин үлэн үбһэн, хадхуурта тэмээн һүүл ушардаг.

Каспиин далай шадархи тэгшэ газарынь огто уһагүй юм. Гансал урда хубидань хэдэн мянган гектар газар Артек мүрэнэй уһаар уһалагдадаг.

Энэ гоби газарнуудые һэргээхэ, Аму-Дарья мүрэниие Каспиин далай тээшэ урадхуулха гэһэн һанал үшөө I Петрын үедэ түрэһэн юм. Тэрэ һанал бодол ороной эрхим эрдэмтэдэй анхарал хандуулһан байгаа, теэд хаанта Росси тэрээниие бэелүүлжэ шадахагүй байшоо.

Агууехэ Сталинай үүсхэлээр, правительствын түүхэтэ тогтоол мүнөө абтаа. Энэ хадаа үрэгүй байһан сүл гобинуудые үрэжэлтэ полинууд, садууд, сабшалангууд болгохо тухай Дунда Азиин арадуудай олон зуунжэлэй һанаашалгые бэелүүлхэ байна. Энэ тогтоолой онсо зүйлынь юуб гэхэдэ, урданай проектнүүдэй бүхы авторнуудай тухайлдагаар Аму-Дарьягай уһан Каспиин далайда шудхаха бэшэ, харин бүримэһэн уһалалгада, бэлшээринүүдые уһатай болголгодо, городууд ба тосхонуудые уһаар хангалгада зорюулагдаха.

Аму-Дарьяһаа Красноводск ошоһон Гол ехэ Туркменскэ каналые утаарнь гансал Агууехэ Хитад каналтай жэшээлхээр байна. Дэлхэйдэхи ондоо бүхы каналнууд, тэрэ тоодо американска индийскэ ба египетскэ каналнууд утаараа энээндэ булигдаха юм.

Аму-Дарьяһаа уһа абахын тула Тахиа-Таш гүбөөгэй хажууда гидростанцитай плотина ба[…] даха. Энэ плотинаһаа Гол […] Туркменскэ канал ба […] уһалалгын үшөө табан ехэ ка[…]нууд уһа абаха болоно. Эд[…] хүсөөр Аму-Дарьягай […] урасхалда, Кара-Калпакска АС[…]тэ ба Туркменскэ ССР-эй Та[…]узска областьдо 500 мянган г[…]тар шэнэ газар уһалагдаха б[…]на. Энээнһээ гадна, мүнөө са[…] Аму-Дарьягай адагта Арал[…] далайн уһанда хушагдаад ба[…] 300 мянган гектар газар […] риин болгогдохо юм, тус да[…] нюруунь жэл соо шудхагда[…] уһанай дүрбэнэй нэгэ хубиие у[…]лалгада гаргашалдаг болоһон […]рэһээ, 5—6 метрээр доошоо б[…]хо байна. Тиигэжэ, далайн бөө[…] хлопчатнигай ба рисэй пла[…]цинууд байгуулагдаха болоно.

Плотинаһаа Узбой хүрэтэ[…] 400 километрын газарта хэ[…] канал малтагдаха. Тэрэ канал[…] Узбой уруу уһан орохо юм. Узб[…] соохи зарим дабһаниинь зайсу[…]лагдаха, зариманиинь уһа[…] угаагдаха болоно. Узбойда г[…]ростанцитай хоёр плотина бар[…]даха, тэдэнэй хүсөөр хоёр е[…] водохранилищи байгуулагда[…]ёһотой. Нэгэдэхи водохранилищ[…]һаань Кара-Кумай баруун тал[…] урда зүг уруу уһалалгын ехэ [ка]нал ошожо, Каспиин далай ш[…]дархи тэгшэ газарай урда хуби[…] уһалха юм. Хоёрдохи плотин[…] доодо тээһээ насосно станци[…] хүсөөр Узбой мүрэнэй уһании[…] уһалалгын хоёрдохи ехэ кана[…] уруу оруулагдаад, Ехэ Балхан[…] хормойдохи газарнуудые уһал[…] байна. Гол ехэ Туркменскэ ка[…]лай уһан Баруун Туркменидэ б[…]хы дээрэнь 500 мянган гектар […]зар уһалха ёһотой. Тэрэ газарн[…] ехэнхидээ ута шэрхэгтэ хлопча[…]нигай үнэтэ сортнуудые ургу[…]ха хэрэгтэ ашаглагдаха байна.

Манай орон хоёр шэнэ хлопко[…]во базатай болохо, тэдэнь жэлд[…] хоёр миллион тонно шахуу эрх[…] сортын хлопок орондоо нэмж[…] үгэхэ юм.

Мал үсхэбэрилгын хүгжэлтэ[…] тон ехэ перспективэ нээгдэхэ б[…]лоно. Каналнуудые зубшаад т[…]жээлэй тогтомол базанууд ба[…]гуулагдаха. Уһалалгын кана[…]нууд Кара-Кум сүл гобиин гүн[…]гы уруу нэбтэрхэ. Энээнһээ гадн[…] уһалалгын худагууд ба уһан с[…]рэмүүдэй ехэ барилга хараала[…]данхай.

Хахад миллион гектар талм[…] дээрэ ой модон таригдажа, сүл г[…]биин газарнуудые угаа гоё болго[…] хубилгаха байна. Каналнууда[…] эрьеэр, уһалагдадаг газарнууд[…]тань торгоной модоной, сагаа[…] акациин, уляангирай, карагачы[…] олон миллион үндэр модод ург[…]ха юм. Уһалагдадаггүй газа[…]нуудтань һөөг бургааһатай ург[…] зуруудууд байгуулагдаха байна.

Туркмениин городууд ба тосхо[…]нууд шэнэдхэгдэхэнь. Красноводс[…] город элбэгээр уһа абаха. Ба[…]руун Туркмениин газарнууд са[…]дууд, виноградууд ба оливко[…] модоор шэмэглэгдэхэ.

Уһалалгын энэ шэнэ барилг[…] хадаа байгаалиие шэнэдхэн ху[…]билгаха Сталинска агууехэ түсэ[…]бэй ехэхэн хубинь мүн. Каспии[…] далай шадархи сүл газарнуу[…] гайхамшагтайгаар сэсэглэн байга[…] хизаар болохонь дүтэлөө.

Архитекторнүүд колхозно тосхонуудай проектнүүдые зохёоно

ВЛАДИМИР. (ТАСС). Ажахын шэнэ центрнүүдые барилгын, орёо хүндэ ажалай процессүүдые механизацилгын ба колхозууд хоорондын гидроэлектростанцинуудые барилгын проектнүүдые зохёохыень томодхогдоһон колхозууд мэргэжэлтэдтэ хандадаг болоо.

Облпроект хадаа Петушинска районой «Искра» ба Вязниковска районой «Коммунар» колхозуудта малажалай фермэнүүдые механизацилха проектнүүдые дүүргээд, 17 колхозуудта геодезическэ шэнжэлэлгэ хэжэ байна. Хүдөө ажахын артельнүүдэй захилнууд[…] дүүргэжэ, Облпроект хадаа По[…]ровско болон Киржачска райо[…]нуудта колхозууд хоорондын […] гидроэлектростанцинуудые бари[…]ха ябадалда шухала хэрэгтэй гео[…]логическа ба геодезическэ шэн[…]жэлэлгэ хэжэ дүүргэбэ.

Архитектурын хэрэгүүдые эр[…]хилхэ областной таһагай архитек[…]турна мастерской «Знамя Октяб[…]ря» гэжэ томодхогдоһон хүдө[…] ажахын артелиин центр — Сно[…]вицы тосхониие шэнэдхэн бай[…]гуулха генеральна түсэб хэжэ эхи[…]лээ.

Хүдөөгэй электрификаторнуудай Бүхэсоюзна конференци дүүрэһэ

Ленинэй нэрэмжэтэ Днепрогэс. (ТАСС). Хүдөөгэй электроустановконуудые ашаглаха ябадалда зорюулагдаһан Бүхэсоюзна конференциин түгэсхэлэй заседани болобо.

Хүдөөгэй электрификациин практигуудай ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй 20 гаран элидхэлнүүд ба мэдээсэлнүүд тус конференци дээрэ соносогдоо.

Хүдөөгэй гидроэлектростанцинуудые һайнаар ашаглаха тухай техническэ наукануудай доктор Н. А. Сазоновой, хүдөө нютага[…] электросистемэнүүд тухай техни[…]ческэ наукануудай доктор А. Г. Захаринай, Оханска хүдөөгэ[…] электростанциие ашаглалга тухай Молотовсельэлектрогой директо[…] А. П. Алихинай, электро-трактор[…]нуудые ашаглалга тухай инженер […] П. И. Кузьминай ба бусад элид[…]хэлнүүд ехэ һонирхолтой байгаа.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэ[…]гэдэ 34 делегат хабаадаа.

УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИН БҮХЭСОЮЗНА ХАРАЛГАДА ЭРХИМЭЭР БЭЛЭДХЭЕ!

Улам һайнаар наадаха хүсэлэнтэй

Тарбагатайн аймагай культурын байшан энэ жэлдэ капитальна заһабарилгада оруулагдажа, хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэхэ бүрэн арга боломжотой болоо.

—Бидэнэр болбол хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэл хэжэ эрхимээр үнинэйбди, — гэжэ байшангые даагша нүхэр Мелтов хөөрэнэ.

Нүхэр Мелтов 29 жэлэй турша энэ культурын байшангые даагшаар ажаллана. Энэ хадаа ехэ дүй дүршэлтэй хүн юм. Уранһайханай самодеятельностиин хэдэн кружогуудынь нилээд амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Гадна, 5 хүнһөө бүридэһэн агитационно-уранһайханай бригада колхознигуудта саг үргэлжэ концертнүүдые харуулна.

Мүнөө үедэ шэнэ дуунууд, шүлэгүүд бэлэдхэгдэжэ байна. Тэдэнь эб найрамдалай түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые харуулна. «Поэдэй бодол» гэжэ пьесэ бэлэдхэгдэжэ, ажалшадта харуулагдаад, саашадаа улам һайнаар наадахын түлөө ажал ябуулагдажа байна.

Ц. Хоборков.

Шэнэ кружогууд эмхидхэгдэбэ

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада Бабушкин городой культурын байшан бэлэдхэжэ эхилээ. Тэндэ дуунай болон хүгжэмэй кружогууд һаяхан эмхидхэгдээ. Городой залуушуул тус кружогуудта угаа ехэ дура хүсэлтэйгөөр оронод. Советскэ композиторнуудай шэнэ дуунуудые шудалха кружок хүдэлмэреэ захалба.

№ 56 һургуулиин багша нүхэр П. Радаевай хүтэлбэрилдэг арадай струнна инструментнүүдэй кружок түрүүшын концерт табихаяа бэлэдхэжэ байна. Ородой классическа ба мүнөө үеын хүгжэмэй искусствын түлөөлэгшэдэй зохёолнууд харуулагдаха юм.

Драматическа кружок хүдэлмэреэ мүн лэ шангадхажа байна. «Һүүлшын уулзалга» гэжэ пьесые ажалшадта харуулаад, мүнөө тус кружок «Манай басаган» гэжэ пьесэ бэлэдхэжэ байнхай. Тус кружогто хүүгэдэй секци хүдэлмэрилнэ. Тэрэнь Л. Кассилиин «Минии хүндэтэ хүбүүхэдүүд», С. Михалковой «Бишыхан бодхуул» ба В. Катаевай «Полкын хүбүүн» гэһэн пьесэнүүдые ажалшадта ба һурагшадта ехэ амжалтатайгаар харуулаа.

Д. Обухов.

34 хүнһөө бүридэһэн коллектив

Сэлэндумын моторо-заһабарилгын заводой клуб һүүлэй хэдэн һарануудай турша соо хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулһан байна. Тэндэ 7 хүнһөө бүридэһэн совет саг үргэлжэ хүдэлмэрилнэ.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалга тухай мэдээсэлэй абтаһанһаа эхилжэ тус клубайхид бэлэдхэлэй хүдэлмэреэ захалһан байна. Драматическа кружогто хэдэн шэнэ хүдэлмэришэд ба албахаагшад хабаадуулагдаа. Кружогой репертуар совет дээрэ баталагдаа. Мүнөө тус клубай уранһайханай самодеятельностиин коллектив 34 хүнһөө бүридэнэ.

«Дурадхал», «Һүүлшын уулзалга», «Халуун үдэр» гэһэн пьесэнүүд эндэ бэлэдхэгдэжэ байна. «Дурадхал» гэжэ пьесые һаяхан заводойнгоо ажалшадта харуулаа. Тэрэнь ехэ һайн сэгнэлтэ абаһан байна.

В. Бадашкеев.

Хүдэлмэришэдэй клубуудта

Түмэр замай транспортын Улан-Үдын клуб хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Клубай коллектив Соловьевой «Танигдаагүй хүн тухай повесть» ба хүүгэдтэ зорюулагдаһан «Золушка» гэжэ спектакльнуудые болон концертнэ программые бэлэдхээ. Мүнөө үедэ тэдэнэр А. Суровай «Ногоон улица» гэжэ спектаклиие бэлэдхэжэ байна.

* * *

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй культурын ордон һүүлэй үедэ уранһайханай самодеятельностиин цеховой кружогуудтай хамта Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэжэ эхилээ.

М. Левитин Я. Ялунер хоёрой «Хурса гуурһан» гэжэ спектаклиие культурын ордоной драматическа коллектив харуулхань. Хореографическа, дуунай кружогууд, арадай инструментнүүдэй оркестр ехэхэн программануудые хараалһан байна.

* * *

Хэлхеэ холбооной Министерствын Управлениин улаан булангай эдэбхитэд үнгэрэгшэ зундаа Иволгын аймагай колхознигуудта концертнүүдые харуулһан байна. Тэндэһээ бусажа ерэһэн дарыдаа Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэжэ эхилээ.

Тус коллективэй концертнэ программа соонь СССР-эй арадуудай танцанууд ехэхэн һуури эзэлнэ. Гадна, ород арадай дуунууд, А. Васильевай «Илалта» гэжэ пьесэ бэлэдхэгдэжэ байна.

А. Плишкина.

Эб найрамдалай вахта

УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

★

Өөрынгөө хубитые оруулна

БМАССР-эй нютагай промышленностиин Министерствын Сухын арһанай заводой коллектив республикынгаа ажалшадтай хамта эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлана. Тэдэнэр 1950 онойнгоо үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Эдэнэр август һарынгаа түсэб 113,5 процент дүүргээ. Мүнөө үйлэдбэриинь темп улам шангадхагдажа байна.

Заводой цех бүхэнэй хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэнэ. Энэ мүрысөөндэ зольно цех (начальнигынь нүхэр Гончаров) түрүүлэн ябана. Тус цехынхид стахановска вахтада жагсаһаар бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ, үйлэдбэриингөө бүтээсые ба продукциингаа шанарые эрид дээшэлүүлээ.

Энэ завод дээрэ 27 жэл хүдэлмэрилжэ байгаа хуушанай хүдэлмэришэн — стахановец Николай Иванович Кашимир үдэр бүриингөө нормые 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ, бүгэдэндэ эрхим жэшээ харуулна.

— Дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал байгуулхын түлөө бүхы үнэн сэхэ хүнүүд тэмсэжэ байна. Би үндэр наһатай болобошье, энэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулжа байнаб, — гэжэ нүхэр Кашимир хөөрэнэ.

Тэрэшэлэн залуу стахановецууд Бахманова, Двойнишникова болон бусад халаан соогоо 2—2 нормонуудые дүүргэнэ.

А. Беляев.

★ ★

Түрүү леспромхоздо

Һаяхан Хандагатайн леспромхоздо инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабсадалгатайгаар стахановецуудай суглаан болоһон байна. Суглаан дээрэ леспромхозой директор нүхэр Дедюхин коллективэйнгээ хүдэлмэриин үнгэрһэн найма һарын дүнгөөр элидхэл хэбэ.

Тус леспромхозой хүдэлмэришэд Стокгольмско Уряа доро гараа табяад, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсахадаа, модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые Октябрьска революциин 33-дахи ой хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаһан байгаа. Энэ харюусалгатай уялгые бодото дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхые оролдон, леспромхозой партийна организаци хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаа, профсоюзна ба комсомольско организацинуудтай хамта социалистическэ мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэдөө эдэбхитэйгээр хабаадуулжа шадаа.

Үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Иван Александрович Костроминай хүтэлбэрилдэг «Верхняя Арахорка» гэжэ участогай модошод түрүү һуури эзэлэнхэй. Энэ участогайхид гурба һара удаагуур түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, леспромхозойнгоо дирекциин ба профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан туг барижа ябана.

Модошодойнгоо дунда өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар алдар сууда гараһан түрүү стахановецууд—түмэршэ дархан Вставский, электро-хюрөөшэн Локанин, паровозно машинист Ташлыков ба бусад үдэр бүриингөө нормонуудые 200-һаа 300 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энэ үедэ хүсэтэ механизмуудые ашаглалга нилээд һайжараа. Модо бэлэдхэлгын шанар дээшэлнэ, хэмжээнь улам ехээр ургана. Бата бэхи эб найрамдалай түлөө үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилжэ байһан стахановецуудай тоо бүри олошоржо байна.

Эхэ оронойнгоо аша туһада патриотическа иимэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллаһанайнгаа ашаар леспромхозой коллектив энэ онойнгоо үйлэдбэриин программые 88 процент дүүргээ. Тиихэдэ, тэдэнэр хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 26000 кубометрээр үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ССР Союзай ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг абажа, 110.000 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө.

Суглаанда хабаадагшад модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1-дэ дүүргэхэ, жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 65 мянган кубометр модо бэлэдхээд, шэрэхэ гэхэ мэтэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Тиигэжэ, энэ шэнэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула социалистическэ мүрысөө улам эршэдхэхые уряалан, леспромхозойнгоо бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаба.

Мүнөө бүхы участогуудай модошод энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тула эрид шууд тэмсэжэ байна.

К. Григорьев, Д. Очиржапов.

Москвагай «Газоаппарат» гэжэ заводой коллектив эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус заводой комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир П. Д. Евстратов (наада таладань) халаанайнгаа нормые 2,5 дахин дүүргэдэг стахановка З. А. Гришинада даалгабари үгэжэ байна.

ТАСС-ей фотохронико.

Эд бараа танилкуудтаа худалдана

Заиграйн аймагай Доодо-Курбын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ Үнэгэтэйн сельпогой № 2 магазин бии юм. Тус магазинай продавец Серемжэй Ринчинова эд бараа үбэршэлхые оролдожо ябадаг зантай гэжэ эндэхи зон хэлсэдэг. Тэрэнь тон зүб.

С. Ринчинова энээнһээ урда жэлнүүдтэ продавецээр хүдэлмэрилхэдөө, магазинда ерэһэн эд бараануудые өөртөө ехээр абадаг байгаа. Тиигэжэ хэһэн уриеэ үнэн сэхэ хүнүүдтэ тохожо, өөрыгөө аршалха зорилготойгоор сельподо ошоод, фактураяа худал хуурмаг болгожо байтараа баригдаа һэн. Хоёр мянган түхэриг түлөөд, магазинһаа гаргагдаһан байгаа.

Мүнөө Үнэгэтэйн сельпогой правлениин зүгһөө элдэб мэхэшэдтэ хамаагүйгөөр хандадаг дээрэһээ боложо, үнөөхи Ринчинова үнөөхи магазиндаа дахин продавецээр ороо. Тиин баһал хуушанайнгаа хуурмаг аашануудые гаргажа эхилэнхэй.

Магазинда асарагдаһан эд бараанууд колхознигуудта адли тэгшээр худалдагданагүй. Сайнһаа эхилээд бусад шухала эд бараанууд тэрэ продавецын түрэл, танил хүнүүдтэ ехэ ехээр үгтэдэг байна. Тиихэдэнь зарим колхознигууд юундэшье хүртэнэгүй.

Мүнөө, үбһэ ба таряа хуряалгын халуун үедэ продавец Ринчинова колхозойнгоо поли дээгүүр нүүдэл худалдаа наймаа хэнэгүй. Магазиндаа сай, тамхин, нииткэ гэхэ мэтын эд бараануудые абаашанагүй. Гадна, хүдэлмэриин сагай үедэ магазинаа хаажархёод, гэртээ хубиингаа ажал хэжэ байдаг.

Үнэгэтэйн сельпогой правлени тус магазинай хүдэлмэридэ шанга хиналта табиха зэргэтэй.

Г. Ангарская.

Һуниндөө загаһа барина

Байгалай загаһашадай дундаһаа Байкало-Кударын аймагай «Прибайкалец» гэжэ, загаһашадай колхозой гэшүүд эб найрамдалай стахановска вахтада эгээл түрүүлэн жагсаһан юм. Тэрэ гэһээр хэдэн һара үнгэрөө. «Прибайкалец» колхозойхид социалистическэ мүрысөөнэйнгөө темпые зааханшье һуларуулангүй, загаһа элбэг ехээр барижа байна.

Колхознигууд-загаһашад мүнөө сетеэр загаһа барилгые үргэнөөр эмхидхэнхэй. Михаил Новолоцкиин хүтэлбэрилдэг бригада стахановска болоо. Бригадынхид һуниин сагта загаһа барилгые эмхидхэжэ, горьтой амжалтануудые туйлажа байна.

Тиин, һаяхан миил хоёр һуниин турша дотор нүхэр Новолоцкиин бригада 210 пүүд һайн шанартай загаһа барижа, гүрэндэ тушаагаа. Энэ бригадын жэшээгээр бригадирнууд Любимский, Муравьев гэгшэдэй бригаданууд хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэ.

И. Артюнин.

Томодхогдоһон колхозуудта саг үргэлжэ туһалха

Томодхогдоһон колхозуудай дүй дүршэлые хараадаа абан, манай республикын, тэрэ тоодо Бичурын аймагай, хэдэн олон колхозууд өөһэдынгөө газарые, адуу малые ба бусад зөөри хогшолые хамталан нэгэдхэжэ, хамтын томо ажахынуудые байгуулжа захалаа.

Жэжэ колхозуудые нэгэдхэжэ томо болгоод байхада, хамталагдаһан ехэ полинууд дээрэ хүдөө ажахын түрүү техникые бүри ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, ниитын адуу малые бүри олошоруулха, колхознигуудые улам баян шанга шадалтай болгохо үргэн ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ.

Энэ хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхэ шэнэ зорилгонуудые республикын советскэ ба хүдөө ажахын органуудай урда табиба.

Теэд, жэжэ колхозуудые томодхолгын хүдэлмэри хадаа колхознигуудай хамтын суглаа хэжэ, нэгэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгээр дүүрэхэ юм гэжэ боможолдог зарим аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба тэдэнэй хүдөө ажахын таһагууд ехэ алдуу хэнэ гээшэ.

Хамтарха тухайда суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, шиидхэбэри гаргалга хадаа томодхогдоһон колхозой ажахые эмхидхэхэ эхиниинь лэ болоно.

Томодхогдоһон колхоз бүхэн мүнөө ажахыгаа хүтэлбэрилгые шэнэдхэн табижа байна. Тиихэдээ томодхолгодо бэлэдхэлэй һайнаар ябуулагдаад, шэнэ колхозуудта аймагуудай хүдөө ажахын органуудай бодото туһаламжа үзүүлээд байбал, шэнэ колхозууд эмхидхэлэй ба шэнэдхэн байгуулгын үеые түргэнөөр дабажа, томодхогдоһон хамтын ехэ ажахы болохо байна.

Шэнэдхэн байгуулалга хадаа хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ Уставтай зохилдуулан, өөһэдын Устав баталан абалгаар эхилхэ ёһотой юм. Энэ хадаа шэнэ колхоз байгуулалгын хуули ёһон мүн.

Шэнэ колхозой үйлэдбэриин түсэб ба орошо-гарашын сметэ хадаа колхозуудай хамтархын урда тээхи үйлэдбэриин түсэбүүдэй, орошо-гарашын сметэнүүдэй тоо ба показательнуудые таамагаар хамталха гуримаар зохёогдохо бэшэ, харин ажалай бүтээсын бүри дээшэлүүлэгдэхэ ябадалые ба колхознигуудай материальна болон культурна хэмжээе улам дээшэлүүлгэдэ туһалха байһан шэнэ колхозой ажахын бүхы һалбаринуудай олзо доходой дээшэлхэ ябадалые хараадаа абалсан, мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар зохёогдохо ёһотой.

Ажалай шэнэ нормо ба ажалта үдэр тодорхойлхо хэмжээе зохёоходоо түрүү колхознигуудай ажалай бүтээсые хараадаа абалсаха шухала.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной сентябриин 3-най тогтоолтой зохилдуулан захиргаанай-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй штадые тогтоохо шухала. Томодхогдоһон колхозууд хадаа МТС-тэй договор шэнээр баталхадаа хүдэлмэриин хэмжээе колхозуудай жэжэ байхадахи договорнуудаар хараалагдаһан хэмжээнүүдэй ниитэ дүнһөө багадхаха ёһогүй.

Ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын ба ажалай жаяг заршам саашадань бэхижүүлхын тулада томодхогдоһон колхозуудта доторойн ёһо гуримай дүрим зохёожо, тэрэниие түрүүшын үдэрнүүдтэ бэелүүлхэ тон шухала.

Тиихэтэй хамта, аймагай газарай органууд томодхогдоһон колхозуудта газарые хэтэ мүнхэдөө эдлэхэ гүрэнэй акт барюулха хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ ёһотой. Томодхогдоһон колхозуудай газар хүжэ үргэлжэ байха ушартай.

Гэхэ зуура, томодхогдоһон колхозуудта хүдөө ажахын органуудай зүгһөө бодото туһаламжын багаар үзүүлэгдэдэг байһаниинь хэдэн аймагуудта хэгдэһэн шалгалтаар элирүүлэгдээ.

Бичурын аймагта (аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Манинов, хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Жаркой) 39 колхозуудһаа томодхогдоһон 21 колхозууд байгуулагдаа. Жэшээлхэдэ, Окино-Ключевскойн сельсоведтэ 6500 га тариянай талмайтай Молотовой нэрэмжэтэ, Билютайска сельсоведтэ 4500 га тариянай талмайтай Ждановай нэрэмжэтэ, Гочидай сомондо 3300 га тариянай талмайтай Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд тогтоогдоо.

Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилхы тушаалнуудта политическэ ба ажал хэрэгэй талаараа шалгагдамал, хүдөө ажахые һайн мэдэхэ мэргэжэлтэд ба колхозно томо ажахые хүтэлбэрилжэ шадаха шадабаритай практигууд шэлэгдэн табигдаһан байха юм.

Гэхэтэй хамта, Бичурын аймсоведэй гүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг томодхогдоһон колхозуудай колхознигуудай хамтын суглаануудые хэһэн аад, хүдөө ажахын артелиин Уставые баталуулангүй орхижо, ехэ алдуу хэбэ. Тиимэһээ Бичурын аймагай томодхогдоһон колхозууд хуулита ёһоор нэгэдэжэ үшөө шадаагүй болоно.

Томодхогдоһон колхозуудта аймагай эдэбхитэдэй ба мэргэжэлтэдэй зохихо туһаламжа үзүүлдэггүйһөө шалтагаалжа, тус аймагай томодхогдоһон зарим колхозуудай эмхидхэлэй үе ехээр унжагайржа байна.

Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо бригадануудынь хуушан составаараа ажаллажа байна. Жэшээлхэдэ, 825 га тариянай талмайтай нэгэ бригададань 125 хүн, 630 га тариянай газартай нүгөөдэ бригададань миил 23 хүн ажаллана. Зүгөөр, бригадануудай ажалые тэгшэлхын тулада хүсэ багатай бригадада хүсэ ехэтэйнь зүгһөө туһалха ябадалые колхозой хүтэлбэрилэгшэд эмхидхэдэг байна. Гэбэшье, бригадануудай ажал хүдэлмэриие эртээнһээ түсэблэжэ, хүдэлмэриингөө хүсые зүбөөр хубаарилан табиха шухала байгаа. Теэд, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ энээн тухай һануулдаггүй байха юм.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой бригадануудта ажалай нормо ба ажалта үдэр бэшэлгэ ондо ондоо байна. Жэшээлхэдэ, № 1 бригадада — 4,5 га, № 8 бригадада — 4,0 га таряа жаткаар, № 2 бригадада — 0,18 га, № 9 бригадада — 0,15 га таряа гараар хадаха нормо тогтоогдоһон байна. Иимэ баримтанууд аймагай бусадшье колхозуудта бии.

Аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг фермэнүүдые зүбөөр эмхидхэхэ ябадалдань томодхогдоһон колхозуудта баһал туһалнагүй. Тиимэһээ Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд эбэртэ бодо малай нэгэ фермэ байгуулхын орондо хоёрые байгуулха гэжэ шиидхэһэн байна.

Үйлэдбэриин шэнэ түсэбүүдые зохёолгын унжагайралга дээрэһээ орошо-гарашын сметэ зохёолго һаатана. Орошо-гарашын сметэ зохёоходоо зарим колхозууд олзо доходойнгоо показателиие багадхана. Жэшээлхэдэ, Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз сменэ зохёоходоо, олзоёо 125 мянган түхэригөөр багадхаһан байха юм.

Томодхогдоһон колхозуудтай договор шэнээр баталха гү, али нэмэлтэ хэлсээ хэхэ тухай республикын хүдөө ажахын Министерствын заабариие аймагай МТС-үүд дүүргэнэгүй. Ингэжэ колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ асуудалнуудые шиидхэлгэһээ эдэ МТС-үүд холодошоод байна.

Аймагай хүдөө ажахын ба колхозно барилгын таһагай болон газар эсхэмжэлэгшэдэй урда ехэ зорилгонууд мүн лэ табигдана. Томодхогдоһон колхозуудта гүрэнэй шэнэ акт барюулха, ажахынь центрын байха газар тодорхойлон олохо ба тэрэниие түсэблэхэ, малажалай байрануудые бариха газар олохо асуудалнууд түргэн шиидхэгдэхэ зэргэтэй.

Таряагаа хаһа саг соонь хуряажа, гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые гүйсэд дүүргэлгэ ба ниитынгээ мал ажалда тэжээл бэлэдхэлгэ хадаа томодхогдоһон колхозуудай гол шухала зорилго мүн. Тиимэһээ хүдөө ажахын таһагууд хадаа томо ажахын булюу һайниие хэрэглэн, эдэ хүдэлмэринүүдые зүбөөр эмхидхэхэ, нэгэдхэгдэһэн үйлэдбэриингөө зэбсэг хэрэгсэлые шадамараар хэрэглэхэ ба үргэлжэ ехэ талмай дээрэ таряа хуряалгые механизацилха ябадалдань томодхогдоһон колхоз бүхэндэ туһалха уялгатай.

Томодхогдоһон колхозуудта саг үргэлжэ туһалха, тэдэнэй ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхынь түлөө тэмсэхэ ябадал хадаа республикын хүдөө ажахын органуудай хойшолуулашагүй зорилго мүн.

Л. Врублевская, П. Гаськов.

Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Ен гэгшын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 11. (ТАСС). Сентябриин 7-до, Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Ен хадаа американска зэбсэгтэ интервентнүүдэй зэрлиг муухай ябуулгануудые зогсоохо хэмжээнүүдые дары абахаа ба абтаһан хэмжээнүүд тухайгаа мэдээсэхэ эрилтэтэй иимэ мэдүүлгые Аюулгүйн Советэй түрүүлэгшэдэ ба ООН-эй Генеральна секретарьта ябуулаа гэбэл:

«Уласхоорондын эрхые ба хүнэй моралиин ниитэдэ абтаһан нормонуудые эбдэжэ, Кореядэ американска империалистнуудай хэжэ байгаа зэрлиг муухай ябуулганууды буруушаажа, американска зэбсэгтэ империалистнуудай гэмтэ бузар ябуулгануудые дары зогсоохо хэмжээнүүдые абаха гэжэ Аюулгүйн Советһээ 1950 оной августын 5-да, Корейскэ арадай-демократическа республикын правительство эриһэн байна. Гэбэшье, Аюулгүйн Советдэхи англо-американска блогой түлөөлэгшэд Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствын мэдүүлгые зүбшэн хэлсэхэ дурагүй байгаа. Энээнэй үндэһөөр, Аюулгүйн Совет болбол Кореядэхи американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хорото муухай гэмтэ хэрэгүүдые зогсоохо тушаа ямаршье хэмжээ мүнөө хүрэтэр абаагүй байһаар. Тэрээнһээ гадна, фронт дээрэ диилдэхэдээ хороо бусалһан американска империалистнууд Кореяын промышленностиие һэшхэлгүй муухайгаар эбдэнэ, амгалан хүн зониие хюдана.

Кореяын амгалан хүн зондо эсэргүү американска авиациин зэрлиг муухай ябуулганууд, урдада ба мүнөө үедэ сэрэгэй ямаршье объектнүүдэй байгаагүй городууд болон тосхонуудые бомбодохо, буудаха ба һандаргаха ябадал, бүү зэбсэггүй хүн зониие зорюута буудаха ба корейскэ арадай эд зөөриие саг үргэлжэ усадхаха гэхэ мэтын хорото ябуулганууд энэ асуудал тушаа Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствын нэгэдэхи мэдүүлгэеэ табиһанайшье һүүлээр үргэлжэлжэ байна.

Августын 7-һоо сентябриин 7 хүрэтэр Пхеньянда добтолһон американска бомбардировщигууд ба истребительнүүд Пхеньян городой хүн зоной һуудаг гэрнүүд дээрэ тоогүй олон бомбо хаяжа, хүн зонтой кварталнуудые пулемёдоор хаа хамаагүй буудаһан байна. Жэшээлхэдэ, августын 7-до, «В—29» гэжэ американска 51 бомбардировщик Пхеньянда добтолоо. Эдэ бомбардировщигууд 6 час соо Пхеньянай олон хүнтэй урда талада 547 томо бомбо хаяа, тиихэ үедэнь 1945 гэр һандаргагдаһан. 211 хүн алагдаһан ба 75 хүн шархатаһан байна. Августын 7-һоо сентябриин 7 хүрэтэр Пхеньяниие американска авиациин бомбодолгоһоо 3232 гэр һандаргагдаа, амгалан һуужа байһан 450 хүн алагдаһан ба 235 хүн шархатаһан байна. Пхеньян городой урда талын хүн зонтой районууд үгы хэгдээ. Политехническэ институт, 7 һургуули, 4 больница, гүрэнэй эмхи зургаануудай ба олониитын организацинуудай олон тоото байшангууд усадхагдаа.

Американска авиаци Чхончжинь городые тиимэл зэрлиг муухайгаар бомбодоо. Августын 11-дэ, американска 60 гаран бомбардировщигууд Чхончжинь город дээрэ 1012 бомбо хаяба. Энэ бомбодолгоһоо 2626 гэр һандаргагдаһан, 1034 хүн алагдаһан ба 2347 хүн шархатаһан, тэрэшэлэн культурна ба гүрэнэй эмхи зургаануудта, ниитын организацинуудта гол түлэб харьяатай больница, индустриальна техникум, багшадай дунда һургуули, арадай театр ба бусад олон тоото байшангууд һандаргагдаба. Иимэ бомбодолго хэдэ дахин дабтагдаба. Тиимэһээ 120000 хүнтэй Чхончжинь город 90 процент һандаргагдаа.

Агаарта тоогоор булюу байһан ябадалаа ашаглан, американска авиаци һүүлэй үедэ террористическэ добтолгонуудаа шангадхажа, Кореяын бүхы газар дээрэхи хүн зониие үдэр һүнигүй буудажа ба бомбодожо байна. Американска авиаци хадаа сэрэгэй материальнуудые зөөхэ ябадалда ямаршье хамаагүй харгынуудые, таряашадай тэргэнүүдые, автобусуудые ба хүнгэн автомашинануудые үдэр бүри зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пассажирнуудые пулемёдоор буудажа үргэлжэлнэ. Августын 27-до, американска 10 гаран штурмовигууд Урда Пхеньян провинцида Пхеньян-Аньчжу гэжэ шоссейнэ харгые буудаһан, 9 хүнгэн автомобильнуудые хяалаһан, 3 пассажирые пулемёдоор буудажа алаһан, таряашадай 10 тэргэ эбдэһэн, мүн эдэ тэргэнүүд дээрэ һуужа ябаһан 20 гаран эхэнэрнүүд ба үхибүүдые алаһан байна. Августын 16-да, Хойто-Пхеньян провинцидахи Соньчхонь тээшэ ошожо ябаһан автобуста американска штурмовигууд добтолон, хоргодожо шадаагүй 62 наһатай эхэнэрые, тэрэнэй 16-наһатай аша басаганиие алаһан байна.

Августын 12-то, американска бомбардировщигууд Нампхо ба Хванхэ городуудай хоорондо ябадаг пассажирска пароход дээрэ бомбо хаяжа, тус пароходые шэнгээбэ. Тиихэдэ 44 пассажирнууд алагдаһан ба 8 хүн шархатаһан байгаа. Августын 20-до, американска 68 бомбардировщигууд Урда Пхеньян провинцидахи Тэтон, Сунчон, Чунхва, Консо Ионган, Соньчхонь ба Канди уезднүүдтэ добтолоо. Тэдэ бомбардировщигууд деревнинүүд дээгүүр ниидэжэ, поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан таряашадые ба городской рынок дээрэ байһан хүнүүдые буудаһан, тэрэшэлэн бомбонуудые хаяһан байна. Тиин, энэ үдэр 33 таряашад алагдаһан ба 54 хүн шархатаһан байна.

Рисовэ полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан таряашадые американска самолёдуудай бандитскаар буудажа байһан ушарнууд тон олон. Тиигэжэ буудаһан дээрэһээ, августын 6-да, Хванхэ провинциин Пхексан уездэ 6 хүн алагдаһан ба 7 хүн шархатаһан байна. Мүн Канвон провинциин Анбен уездэ, августын 10-да 9 хүн алагдаһан ба 4 хүн шархатаһан, августын 12-то Хойто Пхеньян провинциин Кусон уездэ —44 хүн алагдаһан, августын 17-до Канвон провинциин Анбен уездэ 19 хүн алагдаһан, Мунчен уездэ 16 хүн алагдаһан, Тхончен уездэ 12 хүн алагдаһан байна.

Августын 16-да, Хойто Пхеньян провинциин Чхольсань уездын Бякнак волостиин Синтя тосхоной районой районгахи эрьеын дэргэдэ загаһа агнахаар ябажа байгаа 8 судные американска хоёр самолёт буудажа, 3 хүниие алаһан ба загаһа агнадаг 4 судные усадхаһан байна.

Августын 9-дэ, «В—29» гэжэ американска хоёр бомбардировщик Хойто Пхеньян провинциин Тончжу уездын Коан волостиин Мунрери тосхон дээрэ 9 бомбо хаяба. 2 хүн алагдаһан ба түймэр боложо 2.000 гаран квадратна метр ой модон шатаһан байна.

Урда Кореяын бүхы тосхонууд ба жэжэ городууд, Хойто Кореяын шоссейнэ харгынуудай хажуугаархи хүн зонтой хэдэн олон пунктнууд американска самолёдуудай саг үргэлжэ бомбодоһон ба буудаһан дээрэһээ тон ехээр һандаргагдаа. Корейскэ арадые хүдэлмэригүй байдалда, хооһорол ба үлэсхэлэн зоболондо хүргэхын тула, американска зэбсэгтэ интервентнүүд Кореяын промышленностиие зорюута һандаргана. Тэдэнэр Саривон, Гончжин, Вонсан, Нампходохи тээрмэнүүдые ба Хванхэ провинцидахи металлургическа ехэ заводые һандаргаһан байна. Тэдэнэр Пхеньян, Сунан, Вонсандахи оёдолой бэ бүд нэхэлгын фабриканууды, тэрэшэлэн тус орондо үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн үгэжэ байгаа Хыннамдахи химическэ комбинадые һандаргаа. Тэдэнэр Хыннам ба Пхеньянда Кореяын гражданска хүн зоной гол түлэб хэрэглэдэг резиновэ гуталай заводуудые, Нампходо һая баригдаһан шэлэй заводые ба бусад предприятинуудые һандаргаа.

Пхеньяндахи резиновэ гуталай фабрика дээрэ 20 бомбо тэһэрээ. Тиихэдэ 15 хүн алагдаһан ба 23 хүн шархатаһан байна. Хванхэ провинцидахи металлургическа завод дээрэ 592 бомбо тэһэржэ, 73 хүн алагдаһан ба 57 хүн шархатаһан байна. Хыннамдахи химическэ завод дээрэ 1.081 бомбо тэһэржэ, 120 хүн алагдаһан, 64 хүн шархатаһан байна. Нампходохи үнгэтэ металлнуудай завод дээрэ 759 бомбо тэһэржэ, 67 хүн алагдаһан ба 75 хүн шархатаһан байна.

Мүнөө үедэ Кореяын промышленна томо бүхы предприятинууд, промышленна дунда ба жэжэ предприятинуудай олонхинь американска авиациин зэрлиг муухайгаар бомбодоһон дээрэһээ бүрин һандаргагдаһан ба арадай олон миллиард вон хэмжээтэй эд зөөри үгы хэгдэһэн байна.

Амгалан хүн зониие олоор алахын тула американска империалистнууд хадаа бомбодолгын һүүлээр хүн зоной ябаха, алагдаһан ба шархатаһан хүнүүдые бэдэрхэ, үлэһэн эд зөөриеэ суглуулжа абахаар оролдохо үедэнь тэһэрхээр хараалжа, олон бомбо хаяна. Американска авиаци уужам үргэн газар нютагуудые хооһоруулна, полинууд дээрэ хүдөө ажахын культурануудые түймэрөөр шатаан усадхана.

Кореядэхи американска зэбсэгтэ интервентнүүдэй зэрлиг муухай эдэ бүхы ябуулгануудынь уласхоорондын эрхые ба ниитэдэ мэдэрэгдэһэн нормонуудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Эдэ бүхы баримтанууд хадаа Кореядэхи американска авиациин бүхы добтолгонуудынь гансахан лэ сэрэгэй зорилготой юм гэжэ Ачесоной һая хэһэн мэдүүлгын ямар муухай худал хуурмаг байһаниие гэршэлнэ.

Корейскэ арадта эсэргүү агрессивнэ дай ябуулхадаа, американска империалистнууд эгээн бузар муухай ба хатуу шэрүүн методуудые һэшхэлгүйгөөр хэрэглэнэ гэжэ Кореядэхи американска армиин гэмтэ хэрэгүүдынь гэршэлнэ.

Дээрэ дурсагдаһан баримтанууд тухай мэдээсэжэ, Корейскэ арадай-демократическа республикын правительство хадаа Кореядэхи американска агрессорнүүдэй зэрлиг муухай ябуулгануудые дары зогсоохын тула хэмжээнүүдые абахыень эрид шангаар эринэ. Энэ мэдүүлгые ООН-эй Аюулгүйн Советэй бүхы гэшүүдтэ дамжуулхыетнай, энээн тушаа абтаһан хэмжээнүүд тухай намда мэдээсэхыетнай гуйнаб».

Американска коммунистнуудые зэрлигээр хашана

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 12. (ТАСС). Лос-Анжелосһоо (Калифорни штат) Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Лос-Анжелос округто нютагай засагуудай тогтоолой үндэһөөр компартиин гэшүүн Стейнберг арестда абтаа. Тэдэ засагууд хадаа компартиин гэшүүд окружной засагуудай органуудта регистрацида орохо ёһотой гэһэн эрилтэ хэһэн байна.

Регистрацида орохоёо зайсахые һэдэһэн хүнүүд 6 һараар түрмэдэ хаагдажа ба 500 доллар яла түлэжэ болохо юм.

Коммунистическэ партиин Лос-Анжелосдохи организаци энээниие гү, али иимэрхүү ямар нэгэн ондоо тогтоолые дүүргэхэгүй байһан тухайгаа соносхоо, тиигээд, тухайлхада, Стейнберг түрүүшын гэмтэ хүн болоо.

Майамиһаа (Флоридо штат) Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, һара болоод байхада хүсэндөө орохо тогтоол тэндэ гаргагдаа. Тэрэ тогтоол хадаа компартиин гэшүүд ба «коммунистическэ принципүүдые» баримталдаг хүнүүд хэрбээ Майамида 48 часһаа удаан байха болоо һаа полицида ерэжэ регистрацида орохо ба фотографироваалуулха ёһотой гэжэ эринэ.

Гадна, энэ тогтоол ямар нэгэн митингын болохоһоо 10 үдэр урда тээ тэрээн тухайда полициин начальнигта мэдэгдэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ хэнэ.

Севирвиль городой (Теннеси штат) муниципалитетэй гаргаһан тогтоолой ёһоор, энэ городто байралха һанаатай коммунист управлениин нютагай органуудта регистрацида орохо ёһотой, тиигээд дары арестда абтаха ба Теннесиин бүхы хүн зондо 12 һарын туршa соо һайнаар хандаха байһанаа баталһан «гаранти» болгон 1 миллион доллар үгөөд байхадаа табигдаха юм гэжэ Юнайтед пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 11. (ТАСС). Хитадай территориие американска самолёдуудай бомбодоһон тушаа Хитадай гомодолые хаража үзэхын тула Аюулгүйн Соведэй заседани мүнөөдэр болоо.

Соведэй заседани дээрэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахаар Хитадай арадай республикын правительствын түлөөлэгшэдые уриха тухай советскэ дурадхал табигдаба.

Сентябриин 7-до болоһон заседани дээрэ СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик Хитадай түлөөлэгшэдые урингүй энэ асуудал һайнаар хаража шадагдахагүй гэжэ тодоор харуулһан байгаа. Гэхэтэй хамта, Хитадай арадай правительство Хитадай түлөөлэгшэдэй хабаадалгагүйгөөр энэ асуудал тушаа Соведэй абаһан шиидхэбэринүүдые хуулита бэшэ ба хүсэнгүй гэжэ тоолохо байха гэжэ сентябриин 11-дэ Аюулгүйн Соведтэ ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь Трюгве Лидэ һануулһан байна.

Гоминдановска түлөөлэгшэ Цзян Тин-фу мүнөөдэрэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэ ораторнуудай список соо түрүүлэн байба. Тэрэ хадаа Уолл-стридэй марионеткын ба хитад арадта урбагшын үүргые һүгэдэнгеэр бэелүүлээ, Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшэдые урихаяа арсаба.

Хитадай территориие бомбодолго ба Тайван аралда добтолон оролго тухай хэлсэхэ зүйлэй хоёр пункт Соведэй үзэмжэдэ табигданхай гэжэ тэмдэглээд, Малик хадаа эдэ хоёр асуудалнуудые хаража үзэхэ ябадалда Хитадай түлөөлэгшэдэй хабаадалсалгань тон шухала байна гэжэ мэдүүлбэ. Хэлсэхэ зүйлдэ эдэ хоёр асуудалнуудые оруулһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд, Советскэ Союз Хитадай түлөөлэгшэдые Соведэй урихыень ба соносхохыень дурадхаһан байгаа.

ООН-эй Уставай 32-дохи статьяе уншажа, Малик хадаа уласхоорондын ямар нэгэн арсалдаануудые хаража үзэхэдөө, Совет хоёр талануудые уриха ба соносохо ёһотой гэжэ энэ статья арсалтагүйгөөр харуулна гэбэ. Хоёр талануудые соносоод байхадаа лэ, Совет зохихо шиидхэбэри абажа шадаха байна.

Советскэ Союз эб найрамдалай түлөө, бүхы арадуудай, бүхы оронуудай аюулгүйн ба тэгшэ эрхэнүүдэй түлөө тэмсэнэ гэжэ Малик мэдүүлбэ.

Хитадай арадай правительство хадаа 475 миллион хүниие —бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной дүрбэнэй нэгэн хубиие шахуу түлөөлнэ. Гоминдановска бүлэг бэшэ, харин Хитадай арадай правительство хитад арадые түлөөлнэ.

Гомодол бариһан правительствын үгы байхада Аюулгүйн Совет урдаа байһан дурадхалнуудые, илангаяа Хитадай территориие бомбодоһон баримтые мүрдэхэ комисси байгуулха тухай США-гэй дурадхалые зүбшэн хэлсэжэ шадаха гү, — гэжэ Малик асууба.

Соведтэ гомодол бариһан ба агрессидэ эсэргүүсэхыень Соведэй туһаламжые гуйһан правительство мүн туладань, Хитадай арадай правительствые Аюулгүйн Совет уриха ёһотой гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Хэрбээ Аюулгүйн Совет Уставые эбдэхэ ба 475 миллион хүниие түлөөлһэн правительствые доромжолхо замда ороо һаа, энэнь Аюулгүйн Соведэй нэрэ хүндэдэ ехэ хохидол ушаруулха байна.

Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ Остин Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшые уриха ябадал эрид буруушааба. Остин хадаа гоминдановец Цзян Тин-фу гэгшые Хитадай түлөөлэгшэ гэжэ соносхохоор һэдэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, Остин гэгшэ мүрдэхэ комисси байгуулха тухай Холбоото Штадуудай дурадхалые үмөөржэ үгэ хэлээ. Өөрынгөө тобшололнуудые тус комиссиин хэһэнэй һүүлээр, Совет хадаа Аюулгүйн Соведэй процедурын 39-дэхи заабаритай зохилдуулан, Пекинэй түлөөлэгшэдые уриха тухай шиидхэжэ шадаха байна гэжэ Остин хэлэбэ.

Тэрэнэй удаа тээ Норвегиин түлөөлэгшэ Сунде гэгшэ үгэ хэлэжэ, Хитадай территориие б[…]бодолго тушаа гомодолые зүб[…] хэлсэхээр Хитадай түлөөлэ[…]дые уриха гэжэ хараалһан со[…]скэ дурадхалай түлөө голосо[…]хаб гэжэ мэдүүлбэ. Тэрэ дур[…]хал хадаа тон зүб, сэсэн ба[…] һаа гадна, урда Кореяын түл[…]лэгшые июниин 25-да уриһан С[…]ведэй ябуулгануудта таар[…] байна гэжэ Сунде хэлэбэ.

Эквадорай түлөөлэгшэ Ке[…] голосованида хабаадахагүйб г[…] мэдүүлээ.

Хитадай территориие бомбо[…]һон тушаа гомодолые Аюулг[…] Соведэй соносохые шиидэ[…] ушарһаа, Хитадай арадай пра[…]тельствын түлөөлэгшэдые соно[…]хоёо арсахань бэрхэтэй байна […]жэ французска делегат Шове[…] соносхобо. Мүрдэхэ комисс[…] Хитадай арадай правительств[…] зүбшөөлгүйгөөр Хитад руу С[…]ведэй яажа эльгээхые француз[…] делегаци ойлгоногүй. Уста[…] 32-дохи статья мүнөөнэй ситуа[…]да таарана гэжэ французска [...]легаци тоолоно, тиин энээн[…] зохилдуулан Хитадай түлөө[…]шэд уригдаха ёһотой гэжэ […]хайлна.

Индиин түлөөлэгшэ Рау гэг[…] США-гэй резолюци тушаа хэг[…]хэ голосованида хабаадахаг[…] гэбэ.

Соведэй түрүүлэгшэ Джебб […] асуудалые голосованида таб[…] Соведэй 6 гэшүүд —СССР, А[…]ли, Франци, Норвеги, Инди […] Югослави Советскэ Союз[…] оруулһан резолюциин түлөө г[…]лосовалба. США, гоминдановец[…] Куба буруушаажа голосова[…] Эквадор ба Египет һаналаа ба[…]ба.

Тиин, шухала хэрэгтэй 7 го[…] үгтөөгүй дээрэһээ, тус резолю[…] абтаагүй.

Мүрдэхэ комисси байгуулх[…] хараалһан США-гэй резолюци г[…]лосовалхые Остин эрибэ.

Малик энээниие буруушаа[…] Хитадай территориие бомбодо[…] тушаа советскэ резолюци түр[…]лэн табигдаһан ушарһаа түрү[…] харагдаха ёһотой гэжэ тэ[…]дэглэбэ. Тэрэнэй һүүлээр Со[…]дэй заседани хаагдаба.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, сентябриин 12. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай үсэд эсэргүүсэлтые дабан, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 12-ой үглөөгүүр мэдээсэбэ.

Зүүн эрье дээрэ, Тэгуһээ (Тайкю) хойшо ба баруун хойшо байһан газарта, мүн Йончхонь (Эйсен) районд, американска ба лисынмановска сэрэгүүд диилдэһэнэйнгээ түлөө үһөөгөө абахые ба Арадай армиин добтолжо байгаа частьнуудта эсэргүүсэлтэ хэхые һэдэнэ.

Нактонган (Ракуто-ко) мүрэнэй зүүн эрье дээрэ ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанай үсэд эсэргүүсэлтые сохижо, олохон газарта дайсанай оборонодо сүмэрэн ороод, добтолгоёо үргэлжэлүүлнэ.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 12. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Урда эрье дээрэ ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд хатуу шангаар эсэргүүсэһэн американска сэрэгүүдтэй байлдаануудые ябуулжа байна.

Пхоханай (Хокодо) урда тээ ба Анганниин (Анкори) районд дайсанда хүсэтэ сохилтонуудые хэһэн Арадай армиин сэрэгүүд ба Йончхонь (Эйсен) районд добтолгонуудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хатуу шанга эсэргүүсэлтые дабажа, добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Иигэжэ добтолхо үедөө, Арадай армиин частьнууд дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулһан байна.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 13. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай эсэргүүсэлтые дабажа, хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 13-най үглөөгүүр мэдээсэбэ.

Нактонган (Ракуто-ко) мүрэнэй зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнуудай сохилто доро ехэ гээлтэ хоролтонуудые үзэжэ сухариһан американска сэрэгүүд хамгаалалгын хүсэтэ позицинуудые байгуулжа, авиациин туһаламжаар Арадай армиин частьнуудта эсэргүүсэлтэ хэнэ.

Егвань (Икан), Гуньи (Гун И) ба бусад шухала пунктнуудые сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд дайсанай хатуу шанга эсэргүүсэлтые сохин, добтолгоёо үргэлжэлүүлнэ.

Энэ шэглэлдэ американска мотомеханизированнэ дивизеэр дэмжэгдэһэн дайсан хадаа контратакануудта орохо гэжэ олон удаа һэдэбэ. Гэбэшье, Арадай армиин частьнууд бүхы контратакануудые гэдэргэнь сохижо, дайсанай оборонодо сүмэрэн ороод, хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа байна.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 13. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 13-най үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Егвань (Икан) гэдэгые сүлөөлһэн Арадай армиин частьну[…] дайсантай хатуу шанга байлда[…]нуудые хэжэ байна. Американск[…] ба лисынмановска сэрэгүүд ам[…]ды хүсэн ба техникые нэмэ[…] абаад, хамгаалалгын хэмэл р[…] бежнүүд дээрэ түшэглэн, Тэ[…] (Тайкю) гэдэгые хамгаалха зор[…]гоор, үсэд эсэргүүсэлтэ хэжэ ба[…]на. Энэ районд добтолжо ба[…]гаа Арадай армиин танкова част[…]нууд хадаа контрдобтолгодо оро[…]хые һэдэһэн дайсанда хүсэтэй со[…]хилтонуудые хэбэ. Дайсанай оло[…] хүнүүд алагдаһан, шархатаһан б[…] плендэ абтаһан байна. Иимэ[…] трофейнүүд абтаа гэбэл: хүнд[…] ба хүнгэн 3 танк, 5 ракетнэ е[…] буу, 20 гаран хүндэ пулемёт, б[…]сад буу зэбсэгүүд ба һомо хэрэ[…]сэлнүүд болоно. Олон тоото тан[…]нууд, хүндэ ехэ буунууд ба дайса[…]най дайшалхы техникэ усадхагдаа.

Энэ шэглэлдэ ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин ондоо частьнууд танкова частьнуудтай нигта холбоотойгоор дайлалдажа, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна. Эдэ байлдаануудта Арадай армиин сэрэгүүд дайсанай 1500 гаран солдадуудые ба офицернүүдые алаһан ба шархатуулһан байна. Иимэ трофейнүүд абтаа гэбэл: 10 миномёт, 5 ракетнэ ехэ буу, 5 хүндэ пулемёт, 20 гаран хүнгэн пулемёт, 300 гаран карабин ба винтовко, тэрэшэлэн бусад буу зэбсэгүүд, һомо хэрэгсэлнүүд болоно.

Фронтын бусад участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай контратакануудые гэдэргэнь сохижо, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай американска мэдээсэлнүүд

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 13. (ТАСС). Юнайтед пресс агентствын токийска корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Егвань (Икан) гэдэгэй баруун урдахи районд ябуулгануудые хэжэ байгаа хойтокорейскэ сэрэгүүд американска сэрэгүүдэй позицинуудта эсэргүү атака хэжэ, Тэгуһаа (Тайкю) 7 милиин хараанда байгаа Индон (Сиодо) тээшэ дүтэлэн ошобо. Энэ атакын ашаар хойтокореецүүд хоёр үндэрнүүдые эзэлбэ.

Ионччониин (Эйсен) зүүн тээ болоһон байлдаанууд тухайда корреспондент мэдээсэбэ.

Урдакорейскэ сэрэгүүдэй моральна байдал тухай Телепресс агентствын мэдээсэ[…]

ПРАГА, сентябриин 12. (ТАСС). Нью-Йоркһоо Телепресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, урдакорейскэ сэрэгүүдэй «дайшалхы зоригынь» тон ехээр мууданхай.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместител я редактора—7.85, отв. секретаря—3-25. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, местн. информации и писем—6.84 Для междугородных переговоров—16

Н—02386 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000